

Elk lesuur een veilig pedagogisch klimaat

Op maandag 5 mei overhandigde Kees van Overveld het eerste exemplaar van zijn nieuwe boek *Groepsplan Gedrag in het voortgezet onderwijs* aan de heer Paul Rosenmöller, voorzitter van de VO-raad.

In een geanimeerd gesprek voorafgaand aan het daadwerkelijk aanbieden van het boek kwamen diverse actuele zaken in het onderwijs aan de orde; waaronder pestaanpak c.q. pestpreventie, professionalisering van docenten en passend onderwijs in de praktijk, voor alle leerlingen. Rosenmöller liet zich eveneens informeren over de inzet van het boek in de praktijk. Tot slot werd gesproken over wat als de missie van Van Overveld gezien kan worden: het terugbrengen van de noodzakelijke balans in aandacht voor cognitieve vakken en voor sociaal-emotioneel leren.

Foto's: Dorieke Fotografie

Over het boek

Hoe zorg je ervoor dat je ieder lesuur opnieuw een sfeer creëert waarin het plezierig is om te leren? Vaak verloopt de les zonder problemen, maar wat doe je in die situaties waarin leerlingen geen zin hebben om zich in te zetten, zich afzetten tegen het gezag of elkaar zelfs te lijf gaan?

Groepsplan Gedrag in het voortgezet onderwijs, richt zich op het realiseren van een veilig pedagogisch klimaat. Het is een actueel naslagwerk over gedrag én het geeft richtlijnen over hoe gedragsproblemen binnen de school op planmatige wijze kunnen worden voorkomen en aangepakt. Een preventiemodel met drie niveaus is de ruggengraat van zowel de theorie als het planningsinstrument.

Groepsplan Gedrag in het v.o. is een praktisch boek voor leraren, mentoren, leerlingbegeleiders en zorgcoördinatoren in het voortgezet onderwijs (speciaal voortgezet onderwijs, praktijkonderwijs, vmbo, havo, vwo). Ook voor het werk van orthopedagogen en schoolpsychologen is het boek uitermate geschikt.

Preventieniveaus

Preventieniveau 1 biedt een overzicht van maatregelen die kunnen bijdragen aan een positief pedagogisch klimaat. Preventieniveau 2 gaat over leerlingen met kwetsbaar of moeilijk gedrag. Preventieniveau 3 bespreekt zware en ernstige gedragsproblematiek. Deze drie preventieniveaus corresponderen met de indeling van het zogenaamde Groepsplan Gedrag (gratis te downloaden via www.uitgeverijpica.nl). Dit planningsformulier helpt scholen voor voortgezet onderwijs planmatiger te werken aan gedrag en sociaal-emotioneel leren.

Gedragsproblemen moet je voorkomen

Het is een volkswijsheid dat je problemen beter kunt voorkomen dan ze achteraf oplossen. Preventie wordt binnen het kader van dit boek gedefinieerd als het voorkomen van psychosociale problematiek, het opsporen van risicofactoren in de ontwikkeling, en het verminderen en in de hand houden van licht probleemgedrag. Het begrip is sterk verbonden met 'veiligheid'. Veel wetenschappelijk onderzoek wijst op het belang van vroegsignalering als een vorm van preventie. Hoe eerder problemen worden ontdekt, des te eerder er met dan nog lichte middelen kan worden ingegrepen. Als het de ambitie is om in het kader van passend onderwijs meer leerlingen te ondersteunen dan tot nog toe gewoon was, dan kan dat alleen als er vroegtijdige signalering plaatsvindt waarop snelle, lichte oplossingen volgen.

In Nederland zijn we helaas sterk curatief gericht: achteraf repareren wat er is misgegaan. Er worden jaarlijks bijvoorbeeld vele miljarden euro's uitgegeven aan de bestrijding van (jeugd)criminaliteit. In 2009 bedroegen de kosten voor criminaliteitsbestrijding en strafrechtshandhaving maar liefst 7,8 miljard euro. In dit boek wordt preventie boven curatie verkozen. Dit komt overeen met het Referentiekader Passend Onderwijs waar ook een omslag van curatie naar preventie wordt bepleit. Het Groepsplan Gedrag gaat uit van de in de literatuur gebruikelijke onderverdeling in drie preventieniveaus, te weten: primaire preventie, secundaire preventie en tertiaire preventie.

Uit: *Groepsplan gedrag in het voortgezet onderwijs*, pag. 13

Foto: Lauradehaan.nl

Over de auteur

Dr. Kees van Overveld (1963) is gedragsdeskundige. Hij heeft ruime ervaring in het onderwijs als invaller, leraar speciaal onderwijs, intern begeleider, schoolbegeleider, hogeschool(hoofd)docent en onderzoeker. In 2008 is hij gepromoveerd op een onderzoek naar agressie onder jongens. Hij is een expert op het gebied van voorkomen en aanpakken van gedragsproblemen, agressie, pesten en geweld binnen scholen. Van Overveld heeft vele artikelen en boeken over gedrag geschreven. Bij Uitgeverij Pica verscheen onder meer *Twintig Tweets* en *Groepsplan Gedrag. Planmatig werken aan passend onderwijs* (in het primair onderwijs).

Technische gegevens

Groepsplan Gedrag in het voortgezet onderwijs • 288 pagina's • A4-formaat
ISBN 9789491806186 • paperback • € 32,95
Verkrijgbaar via: www.uitgeverijpica.nl

Over *Groepsplan Gedrag in het primair onderwijs*

In 2012 verscheen voor het primair onderwijs *Groepsplan Gedrag. Planmatig werken aan passend onderwijs*. In korte tijd heeft dit succesvolle boek zijn weg gevonden naar veel basisscholen en onderwijsprofessionals. Onlangs is de vijfde druk van deze titel verschenen.

'Ingewikkelde wetenschappelijke inzichten als de groepsdynamiek van pesten worden glashelder uitgelegd met concrete voorbeelden. De werkwijze van het groepsplan gedrag is zo concreet dat iedere leerkracht er morgen mee zou kunnen (moeten) beginnen.'

Prof. dr. Bram Orobio de Castro, Hoogleraar ontwikkelingspsychopathologie

[Lees verder op www.uitgeverijpica.nl](http://www.uitgeverijpica.nl)